



DON'T BANK ON THE BOMB

Sverigespecial 2014



**SVENSKA LÄKARE
MOT KÄRNVAPEN**
Nobels fredspris 1985

Innehållsförteckning

Förord	1
De finansiella institutionerna	2
AP-fonderna	2
AP1 – Första AP Fonden	3
AP2 – Andra AP Fonden	3
AP3 – Tredje AP Fonden	4
AP4 – Fjärde AP Fonden	5
AP7 – Sjunde AP Fonden	6
Länsförsäkringar	7
Nordea Bank	8
Skandinaviska Enskilda Banken (SEB)	9
Svenska Handelsbanken	11
Swedbank	12
Carnegie Investment Bank	13
Cevian Capital	13
GustaviaDavegårdh Fonder	14
IPM Informed Portfolio Management	15
Öhman Group	16
Scientia Fund Management	16
Simplicity	17
Kärnvapenproducenterna som förekommer i rapporten	18

Förord

Denna rapport har tagits fram i samarbete med Profundo Research and Advice: Jan Willem van Gelder, Barbara Kuepper, Ward Warmerdam, Merel vanSommeren.

Rapporten släpps i samband med den globala rapporten *Don' bank on the bomb 2014* framtagen av organisationen Pax i Nederländerna genom rapportförfattarna Susi Snyder and Wilbert van der Zeijden. Den globala rapporten listar 28 företag som har kopplingar till underhåll och modernisering av kärnvapenarsenalerna i Frankrike, Indien, Israel, Storbritannien och USA. Rapporten listar 411 finansiella institutioner runt om i världen som har substantiella lån, aktier, obligationer etc i de dessa företag. Tröskelnivån i den globala rapporten för aktier och obligationer är 0,5% av det totala innehavet.

För hela rapporten:

DON'T BANK ON THE BOMB 2014 www.dontbankonthebomb.com

Den globala rapporten visar alla investeringar som har gjorts efter 2011. De gör det för att visa mönster och för att nedslag i aktuella investeringar inte nödvändigtvis säger något om principer och investeringsmönster.

I denna svenska version av rapporten har vi valt att helt ta bort tröskelnivån för att identifiera företag som inte tar sig upp till tröskelnivån. Vi har även valt att i den svenska rapporten ta bort de investeringar som har utgått oktober-november 2014.

De som har signerat the nuclear Non Proliferation Treaty (NPT), Icke-spridningsavtalet och inte hade testat kärnvapen före 1967 har lovat att inte skaffa kärnvapen och för dessa stater är det därmed olagligt att skaffa kärnvapen. För de som hade testat kärnvapen före 1967 är deras innehav inte olagligt, däremot har de bundit sig till att förhandla om nedrustning. Dock är inte NPT universellt, stater som inte har skrivit under avtalet såsom Indien, Israel och Pakistan är inte bundna att följa avtalet.

I sitt rådgivande yttrande från 1996 fastlog den internationella domstolen enhälligt att alla stater är skyldiga enligt internationell rätt "to pursue in good faith and bring to a conclusion negotiations leading to nuclear disarmament in all its aspects under strict and effective international control". Denna skyldighet hänvisas till artikel VI i NPT. Good faith (i god anda) är en princip i internationell rätt som kräver att parter i ett avtal agera på ett sätt som är förenligt med avtalets slutmål. I fallet med NPT är staterna förbjudna att delta i verksamheter som hindrar eller försenar målet om kärnvapenedrustning. Genom att modernisera kärnvapen och konstruera nya vapenbärare trotsar NPT:s fem kärnvapenstater sina skyldigheter enligt internationell rätt. Finansiella institutioner i sin tur överträder internationell rätt genom att ha intressen i företag som är engagerade i kärnvapenindustrin. NPT:s artikel II förbjuder icke-kärnvapenstater att tillverka, motta eller söka assistans för att tillverka kärnvapen. Att finansiellt stödja kärnvapenindustrin från ett icke-kärnvapenland bör därmed ses som ett brott mot avtalet.

De finansiella institutionerna

AP-FONDERNA

Första, Andra, Tredje och Fjärde AP-fonden samarbetar med frågor om etiska och hållbara investeringar genom det gemensamma Etikrådet.¹

AP-FONDERNAS POLICY

“Kärnvapen. Icke-spridningsavtalet om kärnvapen (Non-Proliferation Treaty, NTP [sic]) är ett fördrag från 1970 som syftar till att hindra spridningen av teknik och kunskap för att framställa kärnvapen och som ger Frankrike, Kina, Ryssland, Storbritannien och USA rätten att inneha kärnvapen.

Fördraget är undertecknat av 189 stater, inklusive Sverige. Undertecknarna accepterar sålunda att de fem länderna underhåller och kontinuerligt uppgraderar systemen kring kärnvapen, för att säkerställa deras funktion.

Fördraget behandlar förutom ickespridning också nedrustning och fredligt användande av kärnkraft. Artikel 6 i fördraget behandlar nedrustning och där uppmanas alla länder som undertecknat fördraget att sträva efter nedrustning av kärnvapen.

Etikrådet kan konstatera att ett mindre antal bolag, i vilka AP fonderna har investerat, på olika sätt är involverade i underhåll och uppdatering av några av dessa fem länders kärnvapensystem. I och med att Sverige har undertecknat och ratificerat fördraget om icke-spridning, bedömer Etikrådet den typ av verksamhet som bolagen bedriver vara inom ramen för vad fördraget tillåter.

Vad gäller bolag som arbetar med kärnvapen som innehas av länder som av NTP [sic] inte ges rätten att inneha dem, har ingen av de fyra AP-fonderna innehav i.”

KOMMENTAR

Trots att Etikrådet har en policy mot investeringar i kärnvapen lämnar den mycket att önska. Etikrådets slutsats, att NPT:s medlemsstater accepterar uppgraderingsprogram är ganska kontroversiell och vi har inte sett den någon annan svensk institutions policy. De skulle kunna göra mycket bättre med våra pensionspengar. Efter dialog med Etikrådet hälsar de att de ska kolla upp Larsen & Toubro då det företaget enligt oss strider mot deras kärnvapenpolicy.

¹ Etikrådets webbplats: www.ap4.se/etikradet

AP1 – Första AP Fonden

AKTIEINNEHAV

Tabellen nedan listar det/de företag med koppling till kärnvapenindustrin vars aktier Första AP-fonden (AP1) äger.

Tabell 21. Aktieinnehav för AP1, senast funna rapporteringsdag.

Företag	Land	% Utstående	Totalt värde (mn USD)	Rapporteringsdag
Larsen & Toubro	India	n/a	5.55	31-Dec-2013

Källa: AP1 (2014), Första AP-fondens listade innehav 31 december 2013.

AP2 – Andra AP Fonden

AKTIEINNEHAV

Tabellen nedan listar det/de företag med koppling till kärnvapenindustrin vars aktier Andra AP-fonden (AP2) äger.

Tabell 2. Aktieinnehav för AP2, senast funna registrerade datum

Företag	Land	% Utstående	Totalt värde (mn USD)	Rapporteringsdag
Airbus Group	France	n/a	8.75	30 jun 2014
BAE Systems	United Kingdom	n/a	8.63	30 jun 2014
Boeing	United States	n/a	11.42	30 jun 2014
Finmeccanica	Italy	n/a	4.61	30 jun 2014
Fluor	United States	n/a	3.30	30 jun 2014
Honeywell International	United States	n/a	39.24	30 jun 2014
Jacobs Engineering	United States	n/a	1.91	30 jun 2014
Leidos	United States	n/a	1.00	30 jun 2014
Northrop Grumman	United States	n/a	11.50	30 jun 2014
Rockwell Collins	United States	n/a	0.28	30 jun 2014
Safran	France	n/a	13.97	30 jun 2014
Serco	United Kingdom	n/a	0.11	30 jun 2014
Thales	France	n/a	10.70	30 jun 2014
ThyssenKrupp	Germany	n/a	0.00	30 jun 2014

Källa: Värderna på 0.00 innebär innehav under 0.00 mn USD.

Källa: AP2 (2014, June), "Portfolio 30-6-2014", online: www.ap2.se/en/Portfolio/portfolio/, granskad september 2014.

AP3 – Tredje AP Fonden

AKTIEINNEHAV

Tabellen nedan listar det/de företag med koppling till kärnvapenindustrin vars aktier Tredje AP-fonden (AP3) äger.

Tabell 3. Aktieinnehav för AP3, senast funna registrerade datum

Företag	Land	% Utstående	Totalt värde (mn USD)	Rapporteringsdag
Babcock & Wilcox	United States	n/a	2.52	30 jun 2014
BAE Systems	United Kingdom	n/a	3.81	30 jun 2014
Boeing	United States	n/a	26.81	30 jun 2014
Finmeccanica	Italy	n/a	1.21	30 jun 2014
Fluor	United States	n/a	2.98	30 jun 2014
Honeywell International	United States	n/a	22.71	30 jun 2014
Huntington Ingalls	United States	n/a	0.81	30 jun 2014
Jacobs Engineering	United States	n/a	1.87	30 jun 2014
Northrop Grumman	United States	n/a	7.97	30 jun 2014
Rockwell Collins	United States	n/a	2.32	30 jun 2014
Safran	France	n/a	2.87	30 jun 2014
Serco	United Kingdom	n/a	1.42	30 jun 2014
Thales	France	n/a	2.15	30 jun 2014
ThyssenKrupp	Germany	n/a	2.19	30 jun 2014
URS	United States	n/a	0.30	30 jun 2014

Källa: AP3 (2014, June), Foreign Equity Holdings, per den 30 juni 2014.

AP4 – Fjärde AP Fonden

AKTIEINNEHAV

Tabellen nedan listar det/de företag med koppling till kärnvapenindustrin vars aktier Fjärde AP-fonden (AP4) äger.

Tabell 4 Aktieinnehav för AP4, senast funna registrerade datum

Företag	Land	% Utstående	Totalt värde (mn USD)	Rapporteringsdag
Airbus Group	France	n/a	6.59	30 jun 2014
BAE Systems	United Kingdom	n/a	10.21	30 jun 2014
Boeing	United States	n/a	31.57	30 jun 2014
Finmeccanica	Italy	n/a	1.74	30 jun 2014
Fluor	United States	n/a	4.20	30 jun 2014
Honeywell International	United States	n/a	23.89	30 jun 2014
Jacobs Engineering	United States	n/a	2.57	30 jun 2014
Northrop Grumman	United States	n/a	8.38	30 jun 2014
Rockwell Collins	United States	n/a	3.25	30 jun 2014
Safran	France	n/a	7.67	30 jun 2014
Thales	France	n/a	2.49	30 jun 2014
ThyssenKrupp	Germany	n/a	5.73	30 jun 2014

*AP4 listar aktier in verkligt värde;

Källa: AP4 (2014). Listade och icke listade aktier och deltagande, 30 juni 2014.

AP7 – Sjunde AP Fonden

Sjunde AP-fondens policy rörande kärnvapen:

”AP7 gör inte direkta placeringar i företag som bedöms delta i utveckling och/eller produktion av kärnvapen. Den verksamhet som utesluts från placeringar är

- utveckling, test, produktion eller underhåll av kärnvapenstridsspetsar, eller av vitala komponenter till sådana stridsspetsar,
- utveckling, produktion eller underhåll av robotar som har till främsta syfte att bära kärnvapenstridsspetsar, eller av vitala komponenter till sådana robotar,
- utveckling, produktion eller underhåll av ballistiska missilubåtar (“ballistic missile submarines”) som har till främsta syfte att avfyra kärnvapen, eller av vitala komponenter till sådana ubåtar.”²

KOMMENTARER

Via dialog med Sjunde AP-fonden har vi fått information om att Rockwell Collins och ThyssenKrupp samt frågan i stort är under bevakning men då Sjunde AP-fonden inte har hittat någon officiell källa eller att företagen är involverade i kärnvapenindustrin via företagens egna informationskanaler saknar de uteslutningsgrund. Vi uppskattar Sjunde AP-fondens policy och arbete med frågan och uppmantrar Sjunde AP-fonden att fortsätta hålla frågan under uppsikt.

AKTIEINNEHAV

Tabellen nedan listar det/de företag med koppling till kärnvapenindustrin vars aktier Sjunde AP-fonden (AP7) äger.

Tabell 5. Aktieinnehav för AP7, senast funna registrerade datum

Företag	Land	% Utstående	Totalt värde (mn USD)	Rapporteringsdag
Rockwell Collins	United States	n/a	8.94	31 jul 2014
ThyssenKrupp	Germany	n/a	10.14	31 jul 2014

*AP4 listar aktier in verkligt värde

Källa: AP7 (2014, juli), ”AP7 Equity Fund”, online: www.ap7.se/en/About-AP7/Our-products/Building-blocks/AP7-Equity-Fund, granskad september 2014.

² Sjunde AP-fondens riktlinjer för ägarstyrning: www.ap7.se/PageFiles/90/Riktlinjer%202014/Riktlinjer%20f%C3%B6r%20%C3%A4garstyrning.pdf granskad 10 november 2014.

Länsförsäkringar

Länsförsäkringar skriver i sin ägarpolicy³ ”LFAB [Länsförsäkringar AB] gör inga direktinvesteringar i aktier och företagsobligationer i bolag som kan kopplas till kontroversiella vapen”⁴. De har även en publicerad exkluderingslista online där bland annat en rad företag kopplade till kärnvapenproduktion finns med⁵.

Länsförsäkringar skriver i dialog med oss att de exkluderar direktinvesteringar i bolag med grund i the Non-Proliferation Treaty (NPT) samt Genevekonventionen. Deras analys är att enligt NPT förbinder sig kärnvapenländerna (P5) att arbeta för nedrustning i artikel VI och att utveckling och uppgradering av kärnvapenprogram därmed går emot denna princip.

De hänvisar vidare till att användning av kärnvapen skulle leda till förödande och långsiktiga konsekvenser på såväl civilbefolkning som miljön, vilket bryter mot huvudprinciperna inom internationell människorättlagstiftning, specifikt det första tilläggsprotokollet till Genevekonventionen (1977). Denna bedömning har även fastställts av den Internationella domstolen i ett rådgivande yttrande från 1996, att hot om eller användning av kärnvapen strider mot internationell rätt.

KOMMENTAR:

Via dialog med Länsförsäkringar har vi fått information om att översyn sker av nedanstående företags eventuella engagemang i kärnvapenindustrin då de inte vill ha någon involvering i den industrin. Det företag de anlitar för att analysera företag rörande konventionsbrott har påbörjat en analys av Fluor för att se om de kan kopplas till kärnvapenindustrin. De har i dagsläget ingen indikation på att Rockwell Collins kan kopplas till kärnvapenindustrin men kommer att kontakta bolaget. Länsförsäkringar har inte varit med i vårt tidigare arbete så ingen utvärdering av deras utveckling kan göras.

AKTIEINNEHAV

Tabellen nedan listar det/de företag med koppling till kärnvapenindustrin vars aktier Länsförsäkringar via dess dotterbolag Länsförsäkringar Fondförvaltning äger eller administrerar.

Tabell 6. Aktieinnehav för Länsförsäkringar, senast funna registrerade datum.

Företag	Land	% Utstående	Totalt värde (mn USD)	Rapporteringsdag
Fluor	United States	0.00	0.08	31 mar 2014
Rockwell Collins	United States	0.00	0.09	31 mar 2014

Not: Procentangivelser på 0.00 innebär innehav mindre än 0.00%.

Källa: Källa: Thomson ONE Banker, "Share ownership: most recent filings", granskad september 2014.

³ Länsförsäkringars ägarpolicy: <http://www.lansforsakringar.se/globalassets/aa-global/dokument/ovrigt/aa-om-oss/lf-fondforvaltning/00000-agarpolicy-lansforsakringar-fonder.pdf> granskad 10 november 2014.

⁴ Kontroversiella vapen omfattar i detta sammanhang klustervapen, landminor och kärnvapen.

⁵ Länsförsäkringars exkluderingslista: <http://www.lansforsakringar.se/globalassets/aa-global/dokument/ovrigt/aa-om-oss/lf-fondforvaltning/lf-fondforvaltning-exkluderingslista.pdf> granskad 10 november 2014.

Nordea Bank

Nordea skriver i sin policy *Controversial Weapons* ”... in 2012 we decided to exclude companies involved in nuclear weapons. We regard these weapons and their potential use as controversial, given their indiscriminate effects on human populations.”⁶ De har även en lista på bolag som de har utestlutit, bland annat på grund av sina engagemang i kärnvapenindustrin.⁷

AKTIEINNEHAV

Tabellen nedan listar det/de företag med koppling till kärnvapenindustrin vars aktier Nordea Bank via dess dotterbolag Nordea Investment Management, Nordea Private Wealth Management, Nordea Funds och Nordea Investment Funds äger eller administrerar.

KOMMENTARER

Nordea meddelar att de håller på att sälja av Boeing och att de granskar och påverkar företag utifrån deras policy. Övriga bolag finns i Nordeas innehav även om storleken har ändrats sedan vår rapporteringsdag. Att de ändå har kvar så många innehav i bolag som vi anser ha kopplingar till kärnvapenindustrin menar vi är olyckligt och att Nordea bör se över sin efterlevnad av policyn. Vi ser inte att någon större förändring har skett hos Nordea sedan den första Don't bank on the bomb-rapporten kom i början av 2012.

Tabell 7. Aktieinnehav för Nordea Bank, senast funna registrerade datum

Företag	Land	% Utstående	Totalt värde (mn USD)	Rapporteringsdag
Boeing	United States	0.01	5.53	30 jun 2014
Fluor	United States	0.01	1.27	30 jun 2014
Gencorp	United States	0.02	0.27	30 jun 2014
Honeywell International	United States	0.11	78.31	30 jun 2014
Jacobs Engineering	United States	0.00	0.24	30 jun 2014
Larsen & Toubro	India	0.00	0.37	30 jun 2014
Raytheon	United States	0.01	2.41	30 jun 2014
Rockwell Collins	United States	0.03	2.29	31 okt 2013 - 30 jun 2014
ThyssenKrupp	Germany	0.00	0.39	30 jun 2014
URS	United States	0.14	4.35	30 jun 2014

Not: Procentangivelser på 0,00 innebär innehav mindre än 0,00%.

Källa: Thomson ONE Banker, "Share ownership: most recent filings", granskad september 2014.

⁶ Nordeas policy om kontroversiella vapen: <http://esg.nordea.com/policies/> granskad 10 november 2014.

⁷ Nordeas exkluderingslista: <http://esg.nordea.com/exclusion-list/> granskad 10 november 2014.

Skandinaviska Enskilda Banken (SEB)

SEB skriver i sin policy *Sector policy – Arms and Defence*:

Nuclear weapons have a different character than other armaments. Ownership, production, proliferation and use of nuclear weapons are heavily regulated, monitored, and if necessary sanctioned by the international community. Due to the fact that nuclear weapons are regulated and not fully banned by the international community, many high tech companies are involved in various ways in the nuclear armaments programmes of their respective governments. SEB considers nuclear weapons to be controversial weapons as they are indiscriminate and the use would generally be unlawful under international humanitarian law. In addition, although certain countries are allowed to hold and maintain nuclear weapons according to the Nuclear Non-Proliferation Treaty of 1968, all parties have committed to nuclear disarmament. Therefore, SEB does not finance nuclear weapons, nor does SEB finance or invest in companies involved in nuclear weapons programmes. However, SEB may finance and engage with the non-controversial activities⁸ of high-tech companies that are legacy clients, if those activities are performed in a separate subsidiary and if the company represents that SEB funds will not be used for nuclear weapon-related activities.

De har även en lista på uteslutna bolag grundat på deras engagemang i kärnvapenindustrin.⁹

KOMMENTARER

Via dialog med SEB hänvisar de till policyn ovan som nyligen antogs (augusti 2014) och att implementeringen av denna tar tid. Första steget är att avsluta all investering i nyutveckling av kärnvapen, detta ska vara klart februari 2015 och steg två tas sedan därefter. Att det därför återfinns så många bolag trots deras policy beror på detta. SEB hänvisar också till att det företag som de anlitar för att analysera företag har inte i dagsläget indikationer på att Raytheon och ThyssenKrupp är involverade i kärnvapenindustrin vilket våra uppgifter visar. Vi uppskattar det stora steg som SEB har tagit sedan den första Don't bank on the bomb-rapporten släpptes 2012 och uppmanar SEB att skynda på implementeringen av denna.

LÅN

Tabellen nedan listar det/de lån till företag med koppling till kärnvapenindustrin som Skandinaviska Enskilda Banken (SEB) har deltagit i sedan januari 2011.

Tabell 8. Lån utställda av SEB, sedan januari 2011

Företag	Utställare	Typ	Avkastnings- ändamål	Utställnings- dag	Förfallodag	Deltagar- antal	Totalt värde för affären (mn USD)	Värde per deltagare (mn USD, uppskattat värde)
Airbus Group	EADS	Rullande kredit	Generellt	14-mar-2011	14 apr 2016	39	4,345	75.57
BAE Systems	BAE Systems	Rullande kredit	Återfinansiering	12-dec-2013	12 dec 2018	25	3,269	81.72
ThyssenKrupp	ThyssenKrupp	Rullande kredit	Återfinansiering	03-jul-2014	28 mar 2017	30	2,751	75.02

Källa: Thomson ONE Banker, "Loans", granskad augusti 2014.

⁸ SEB:s sektorpolicy Arms and Defence: http://sebgroup.com/siteassets/about_seb1/sustainability/sustainability_governance/policies/sector_policy_arms_and_defence.pdf granskad 10 november 2014.

⁹ SEB:s exkluderingslista: <http://sebgroup.com/about-seb/who-we-are/our-role-in-society/responsible-and-active-ownership> granskad 10 november 2014.

UTFÄRDANDE AV OBLIGATIONER

Tabellen nedan listar de utfärdanden av obligationer för företag med koppling till kärnvapenindustrin sedan januari 2011 som Skandinaviska Enskilda Banken (SEB) har deltagit i.

Tabell 9. Tecknande av obligationer av SEB, sedan januari 2011

Företag	Utställare	Avkastnings- ändamål	Utställnings- dag	Förfallodag	Deltagar- antal	Totalt värde för affären (mn USD)	Värde per deltagare (mn USD, uppskattat värde)
ThyssenKrupp	ThyssenKrupp	Generellt	19-feb-2014	25-oct-2019	4	1,717	429.20

Källa: Thomson ONE Banker, "Bond and share issue underwritings", granskad augusti 2014.

AKTIEINNEHAV

Tabellen nedan listar det/de företag med koppling till kärnvapenindustrin som Skandinaviska Enskilda Banken via dess dotterbolag SEB Asset Management äger eller administrerar.

Tabell 10. Aktieinnehav för SEB, senast funna registrerade datum

Företag	Land	% Utstående	Totalt värde (mn USD)	Rapporter- ingsdag
Airbus Group	France	0.00	2.40	30 jun 2014
BAE Systems	United Kingdom	0.01	1.38	30 jun 2014
Boeing	United States	0.00	4.45	30 jun 2014
Finmeccanica	Italy	0.00	0.18	30 jun 2014
Fluor	United States	0.00	0.40	30 jun 2014
Honeywell International	United States	0.00	2.45	30 jun 2014
Jacobs Engineering	United States	0.00	0.24	30 jun 2014
Northrop Grumman	United States	0.00	0.83	30 jun 2014
Raytheon	United States	0.45	129.10	30 jun 2014
Rockwell Collins	United States	0.00	0.35	30 jun 2014
Safran	France	0.00	1.05	30 jun 2014
Thales	France	0.04	4.90	30 jun 2014
ThyssenKrupp	Germany	0.01	1.84	30 jun 2014

Not: Procentangivelser på 0.00 innebär innehav mindre än 0.00%.

Källa: Thomson ONE Banker, "Share ownership: most recent filings", granskad september 2014.

Svenska Handelsbanken

Svenska Handelsbanken skriver ”Handelsbankens fonder investerar inte i företag som är inblandade i tillverkning eller försäljning av förbjudna vapen, vilket definieras enligt internationell rätt. Det gäller till exempel klustervapen och personminor.”¹⁰ De nämner inte kärnvapen i sin policy. Handelsbanken har två listor publicerade, en för företag de har uteslutit på grund av involvering i bl.a. förbjudna vapen² och en för företag de har inlett en dialog med³. Bland uteslutna företag finns ett företag med som Handelsbanken identifierar som involverat i kärnvapenindustrin.

KOMMENTARER

I vår dialog med Handelsbanken framför de att banken säger nej till investeringar och kreditgivning till företag som tillverkar kärnvapen. Handelsbanken arbetar också på en policy som ska omfatta investeringar och kreditgivning/finansiering och som kommer att finnas med i bankens hållbarhetsredovisning. De hänvisar till svårigheter att dra gränser kring bl.a. indirekt stöd och underleverantörer samt att det företag de anlitar för att identifiera vilka företag som är involverade i kärnvapenindustrin inte har identifierat alla företag som vi har i denna rapport. Detta är gällande för många banker/fondbolag och vi i Svenska Läkare mot Kärnvapen menar att viss diskrepans måste vi ha överseende med. Aktieinnehaven nedan ingår i första hand i indexfonder som Handelsbanken p.g.a. fondbestämmelser inte kan utesluta (och exakta värden varierar med valutakursers, börsens rörelser etc.). Vi uppskattar att Handelsbanken har börjat titta på kärnvapenfrågan sedan den första Don't bank on the bomb-rapporten släpptes 2012 och att deras exponering mot företag som är involverade i kärnvapenindustrin kraftigt minskar. Vi ser fram emot att ta del av Handelsbankens policy när den kommer.

AKTIEINNEHAV

Tabellen nedan listar det/de företag med koppling till kärnvapenindustrin som Svenska Handelsbanken via dess dotterbolag Svenska Handelsbanken Asset Management äger eller administrerar.

Tabell 12. Aktieinnehav för Svenska Handelsbanken, senast funna registrerade datum

Företag	Land	% Utstående	Totalt värde (mn USD)	Rapporteringsdag
Airbus Group	France	0.01	4.70	30 jun 2014
BAE Systems	United Kingdom	0.01	2.01	30 jun 2014
Boeing	United States	0.00	4.53	30 jun 2014
Fluor	United States	0.01	0.80	30 jun 2014
Honeywell International	United States	0.00	3.36	30 jun 2014
Northrop Grumman	United States	0.00	0.30	30 jun 2014
Rockwell Collins	United States	0.01	1.08	30 jun 2014
Safran	France	0.01	1.52	30 jun 2014
ThyssenKrupp	Germany	0.01	1.44	30 jun 2014

Not: Procentangivelser på 0.00 innebär innehav mindre än 0.00%. **Källa:** Thomson ONE Banker, "Share ownership: most recent filings", granskad september 2014.

¹⁰ Handelsbankens hållbarhetsredovisning för 2013: [http://www.handelsbanken.com/shb/inet/icentstv.nsf/vlookuppics/investor_relations_hallbarhetsred_2013/\\$file/hallbarhetsred_2013.pdf](http://www.handelsbanken.com/shb/inet/icentstv.nsf/vlookuppics/investor_relations_hallbarhetsred_2013/$file/hallbarhetsred_2013.pdf) granskad 10 november 2014.

¹¹ Handelsbankens exkluderingslista: [http://www.handelsbanken.com/shb/inet/icentstv.nsf/vlookuppics/a_fonder_csr_exempel_bortvalda_bolag/\\$file/csr_exempel_pa_bolag_vi_valjer_bort.pdf](http://www.handelsbanken.com/shb/inet/icentstv.nsf/vlookuppics/a_fonder_csr_exempel_bortvalda_bolag/$file/csr_exempel_pa_bolag_vi_valjer_bort.pdf) granskad 10 november 2014.

¹² Handelsbankens bolag de för dialog med: [http://www.handelsbanken.se/shb/inet/icentstv.nsf/vlookuppics/a_fonder_csr_exempel_kontaktade_bolag/\\$file/csr_exempel_pa_bolag_vi_kontaktat.pdf](http://www.handelsbanken.se/shb/inet/icentstv.nsf/vlookuppics/a_fonder_csr_exempel_kontaktade_bolag/$file/csr_exempel_pa_bolag_vi_kontaktat.pdf) granskad 10 november 2014.

Swedbank

Swedbank skriver i sitt ”Position Paper - Defence Equipment” ”Swedbank applies a zero tolerance principle for financial services to customers belonging to a Group that is manufacturing, modernizing, selling or buying nuclear weapons.” Swedbank har två listor publicerade, en för företag de har uteslutit på grund av sina engagemang i kärnvapenindustrin och en för företag de har inlett en dialog med på grund av sina engagemang i kärnvapenindustrin .

KOMMENTARER

Swedbank antog sin policy redan i april 2013 och arbetar alltjämt med implementeringen av detta. De menar att de enligt fondbestämmelser inte har möjlighet att utesluta bolag ur indexfonder och det är det enda innehavet som vi har hittat i vår undersökning. Bland sina fonder finns inga bolag med anknytning till kärnvapenindustrin kvar. Swedbank hänvisar vidare till att det företag som de anlitar för att analysera företag har inte i dagsläget indikationer på att Rockwell Collins är involverade i kärnvapenindustrin vilket våra uppgifter visar. Vi uppskattar det arbete som Swedbank har gjort och ser vilken spin-off-effekt detta har haft på övriga bankvärlden. Vi uppmuntrar dock Swedbank att inkludera underhåll (maintenance) i sin position samt att fortsätta att implementera och utveckla sitt arbete.

AKTIEINNEHAV

Tabellen nedan listar det/de företag med koppling till kärnvapenindustrin som Swedbank via dess dotterbolag Swedbank Robur äger eller administrerar.

Tabell 13. Aktieinnehav för Swedbank, senast funna registrerade datum

Företag	Land	% Utstående	Totalt värde (mn USD)	Rapporteringsdag
Boeing	United States	0.01	7.66	30 jun 2014
Finmeccanica	Italy	0.03	1.48	30 jun 2014
Fluor	United States	0.03	3.64	30 jun 2014
Honeywell International	United States	0.00	1.57	30 jun 2014
Rockwell Collins	United States	0.01	0.79	30 jun 2014

Not: Procentangivelser på 0.00 innebär innehav mindre än 0.00%

Källa: Thomson ONE Banker, "Share ownership: most recent filings", granskad september 2014.

¹³ Swedbanks position paper om försvarsmateriel: www.swedbank.com/corporate-sustainability/human-rights/position-on-defence-equipment/index.htm granskad 10 november 2014.

¹⁴ Swedbanks exkluderingslista: www.swedbankrobur.com/idc/groups/public/@i/@sc/@all/@robur/documents/article/cid_1313966.pdf granskad 10 november 2014.

¹⁵ Swedbanks lista över bolag de för dialog med: www.swedbankrobur.com/idc/groups/public/@i/@sc/@all/@robur/documents/article/cid_1259556.pdf granskad 10 november 2014.

Carnegie Investment Bank

AKTIEINNEHAV

Tabellen nedan listar det/de företag med koppling till kärnvapenindustrin vars aktier Carnegie Investment Bank via dess dotterbolag Carnegie Fonder äger eller administrerar.

KOMMENTARER

Carnegie Investment Bank har ingen policy mot investeringar i kärnvapenindustrin men har på grund av dess inblandning i kärnvapenindustrin för fram kritik mot detta till Larsen & Toubro tidigare under 2014. De hänvisar dock till svårigheter när bolag som tex Larsen & Toubro är engagerade i även samhällsnyttiga projekt inom infrastruktur. Carnegie Investment Bank uppskattar rapportens värde och har meddelat att de har börjat att titta på frågan allt mer.

Tabell 15. Aktieinnehav för Carnegie Investment Bank senast funna registrerade datum

Företag	Land	% Utstående	Totalt värde (mn USD)	Rapporteringsdag
Larsen & Toubro	India	0.04	10.15	30 jun 2014

Källa: Thomson ONE Banker, "Share ownership: most recent filings", granskad september 2014.

Cevian Capital

AKTIEINNEHAV

Tabellen nedan listar det/de företag med koppling till kärnvapenindustrin vars aktier Cevian Capital äger eller administrerar.

KOMMENTARER

Ingen dialog har förts mellan Cevian Capital och Svenska Läkare mot Kärnvapen.

Tabell 16. Aktieinnehav för Cevian Capital, senast funna registrerade datum

Företag	Land	% Utstående	Totalt värde (mn USD)	Rapporteringsdag
ThyssenKrupp	Germany	15.08	2,287	31 mar 2014

Källa: Thomson ONE Banker, "Share ownership: most recent filings", granskad september 2014.

GustaviaDavegårdh Fonder

AKTIEINNEHAV

Tabellen nedan listar det/de företag med koppling till kärnvapenindustrin vars aktier GustaviaDavegårdh Fonder äger eller administrerar.

KOMMENTARER

Ingen dialog har förts mellan GustaviaDavegårdh Fonder och Svenska Läkare mot Kärnvapen.

Tabell 17. Aktieinnehav för GustaviaDavegårdh Fonder, senast funna registrerade datum

Företag	Land	% Utstående	Totalt värde (mn USD)	Rapporteringsdag
Boeing	United States	0.00	0.15	30 jun 2014
Fluor	United States	0.00	0.25	30 sep 2013

Not: Procentangivelser på 0.00 innebär innehav mindre än 0.00%

Källa: Thomson ONE Banker, "Share ownership: most recent filings", granskad september 2014.

IPM Informed Portfolio Management

AKTIEINNEHAV

Tabellen nedan listar det/de företag med koppling till kärnvapenindustrin vars aktier IPM Informed Portfolio Management äger eller administrerar.

KOMMENTARER

Ingen dialog har förts mellan IPM Informed Portfolio Management och Svenska Läkare mot Kärnvapen

Tabell 19. Aktieinnehav för IPM Informed Portfolio Management, senast funna registrerade datum

Företag	Land	% Utstående	Totalt värde (mn USD)	Rapporteringsdag
Airbus Group	France	0.00	0.65	30 jun 2014
BAE Systems	United Kingdom	0.00	0.68	30 jun 2014
Boeing	United States	0.00	1.60	30 jun 2014
Finmeccanica	Italy	0.01	0.38	30 jun 2014
Fluor	United States	0.00	0.09	30 jun 2014
Honeywell International	United States	0.00	0.87	30 jun 2014
Huntington Ingalls	United States	0.01	0.15	30 jun 2014
Jacobs Engineering	United States	0.00	0.33	30 jun 2014
Leidos	United States	0.00	0.20	30 jun 2014
Northrop Grumman	United States	0.01	1.18	30 jun 2014
Raytheon	United States	0.00	1.01	30 jun 2014
Rockwell Collins	United States	0.00	0.24	30 jun 2014
Safran	France	0.00	0.30	30 jun 2014
ThyssenKrupp	Germany	0.01	0.88	30 jun 2014
URS	United States	0.00	0.15	30 jun 2014

Not: Procentangivelser på 0.00 innebär innehav mindre än 0.00%

Källa: Thomson ONE Banker, "Share ownership: most recent filings", granskad september 2014.

Öhman Group

AKTIEINNEHAV

Tabellen nedan listar det/de företag med koppling till kärnvapenindustrin vars aktier Öhman Group via dess dotterbolag Öhman Fonder äger eller administrerar.

KOMMENTARER

Ingen dialog har förts mellan Öhman Group och Svenska Läkare mot Kärnvapen.

Tabell 20. Aktieinnehav för Öhman Group, senast funna registrerade datum

Företag	Land	% Utstående	Totalt värde (mn USD)	Rapporteringsdag
Fluor	United States	0.00	0.30	31 mar 2014
ThyssenKrupp	Germany	0.00	0.24	31 mar 2014

Not: Procentangivelser på 0.00 innebär innehav mindre än 0.00%

Källa: Thomson ONE Banker, "Share ownership: most recent filings", granskad september 2014.

Scientia Fund Management

AKTIEINNEHAV

Tabellen nedan listar det/de företag med koppling till kärnvapenindustrin vars aktier Scientia Fund Management (Insiderfonder AB sedan 6 september 2013) äger eller administrerar.

KOMMENTARER

Ingen dialog har förts mellan Scientia Fund Management och Svenska Läkare mot Kärnvapen.

Tabell 21. Aktieinnehav för Scientia Fund Management, senast funna registrerade datum

Företag	Land	% Utstående	Totalt värde (mn USD)	Rapporteringsdag
Larsen & Toubro	India	0.00	0.60	3 mar 2014

Not: Procentangivelser på 0.00 innebär innehav mindre än 0.00%

Källa: Thomson ONE Banker, "Share ownership: most recent filings", granskad september 2014.

Simplicity

AKTIEINNEHAV

Tabellen nedan listar det/de företag med koppling till kärnvapenindustrin vars aktier Simplicity äger eller administrerar.

KOMMENTARER

Simplicity har ingen policy mot investeringar i kärnvapenindustrin men menar det arbete som vi i Svenska Läkare mot Kärnvapen gör självfallet är viktigt och är öppna för mer information och dialog.

Tabell 22. Aktieinnehav för Simplicity, senast funna registrerade datum

Företag	Land	% Utstående	Totalt värde (mn USD)	Rapporteringsdag
Larsen & Toubro	India	0.01	1.67	30 jun 2014

Källa: Thomson ONE Banker, "Share ownership: most recent filings", granskad september 2014.

Kärnvapenproducenterna som förekommer i rapporten

Airbus Group (The Netherlands)

In May 2014, EADS (European Aeronautic Defence and Space Company) changed its name to Airbus. It is a Dutch company that produces and maintains submarine-launched nuclear missiles for the French navy, and is part of a joint venture that built nuclear missiles for the French air force.

Babcock & Wilcox (United States)

Babcock & Wilcox manages and operates several US nuclear weapons facilities including the Y 12 National Security Complex, Savannah River Site, Kansas City Plant, Los Alamos National Laboratory, Pantex Plant and Sandia National Laboratories each of which are engaged in various aspects of nuclear warhead modernisation.

BAE Systems (United Kingdom)

BAE Systems is involved in the US and UK Trident II (D5) strategic weapons system programmes and US guided missile submarine attack weapons system programmes. It is also the prime contractor for Minuteman III Intercontinental Ballistic Missile (ICBM) system.

Boeing (United States)

Boeing is involved in the maintenance of the Minuteman III nuclear intercontinental ballistic missiles in the US arsenal. It is responsible for guidance, flight controls, secure codes, weapons systems testing and engineering.

Finmeccanica (Italy)

Finmeccanica is involved in the design, development and delivery of two Transporter Erector Replacement Vehicles to support the US Intercontinental Ballistic Missile (ICBM) Minuteman III-fleet.

Fluor (United States)

Fluor is the lead partner responsible for the management and operation of the US Department of Energy's Savannah River Site and Savannah River National Laboratory, the only source of new tritium for the US nuclear arsenal.

GenCorp (United States)

GenCorp is involved in the design, development and production of land- and sea-based nuclear ballistic missile systems for the United States. It is currently producing propulsion systems for Minuteman III and D5 Trident nuclear missiles.

General Dynamics (United States)

General Dynamics provides a range of engineering, development, and production activities to support to US and UK Trident II Strategic Weapons Systems. It is also involved in the the guidance systems of the Trident II (D5) nuclear missiles of the US Navy.

Honeywell International (United States)

Honeywell International supports the manufacturing of detonator assemblies. It is also involved in tritium production at the Savannah River Site and in simulated nuclear testing and the life-extension programme for the US navy's Trident II nuclear missiles.

Huntington Ingalls Industries (United States)

Huntington Ingalls Industries is involved in management of the US nuclear arsenal, and tritium production at the Savannah River Site, the only sources of new tritium for the US nuclear arsenal.

Jacobs Engineering (United States)

Jacobs Engineering Group is involved in the joint venture AWE-ML, which manages the UK Atomic Weapons Establishment, that designs, manufactures and maintains nuclear warheads for the UK.

Larsen & Toubro (India)

Larsen & Toubro is involved in designing and building the Advanced Technology Vessel, the future nuclear-armed submarine of the Indian navy. It is also responsible for developing the launcher system for the nuclear-capable surface-to-air Akash missile system

Leidos (United States)

Leidos (formerly part of SAIC) provides technical and programmatic support for US nuclear weapons maintenance, life extension, and weapons system modifications. It also provides strategic command, control and communications system engineering and technical services in support of the Nuclear C3 System.

Northrop Grumman (United States)

Northrop Grumman is a joint venture partner responsible for maintaining the Nevada National Security Site (NNSS), previously known as Nevada Test Site. It also provides ongoing support to the Trident II (D5) Underwater Launcher System and Advanced Launcher Development Program for both the US and the UK.

Raytheon (United States)

Raytheon is involved in a project to stretch the lifecycle of the guidance systems of the Trident II (D5) nuclear missiles of the US Navy. It also has a contract to design a communications system for command and control of nuclear-armed bombers.

Rockwell Collins (United States)

Rockwell Collins is involved in the US Minuteman Modernization Program Upgrade. The company was selected to improve the satellite communications capacity of the Minuteman Launch Control Centers.

Safran (France)

Safran is part of a joint venture to build M51 submarine-launched nuclear missiles for the French navy, which each deliver multiple warheads. Its subsidiaries Snecma and Sagem provide the propulsion and navigation systems for these missiles.

Serco (United Kingdom)

Serco owns a one-third share in the joint venture AWE-ML, which runs the UK Atomic Weapons Establishment. It is responsible for manufacturing and maintaining the nuclear warheads for UK arsenal.

Thales (France)

Thales is part of a joint venture to build the M51 submarine-launched nuclear missiles for the French navy.

ThyssenKrupp (Germany)

ThyssenKrupp is building the Dolphin submarines for the Israeli army, according to Israeli design specifications, including, according to various media reports, land-attack and cruise missiles capable of carrying nuclear warheads.

URS (United States)

URS is responsible for managing the nuclear and other technically complex operations for the Los Alamos and Lawrence Livermore National Laboratories in the US. URS is also providing electronics systems support for the Trident system for the US Navy.



**SVENSKA LÄKARE
MOT KÄRNVAPEN**
Nobels fredspris 1985

Föreningen Svenska Läkare mot Kärnvapen har nästan 3000 läkare och medicinstudenter som medlemmar. Föreningen är baserad på ideellt arbete och är politiskt oberoende. Svenska Läkare mot Kärnvapen ingår i världsfederationen International Physicians for the Prevention of Nuclear War, IPPNW varigenom vi tilldelades Nobels fredspris 1985. Organisationen bildades i Sverige 1981.

Föreningens syfte är att sprida saklig och vetenskapligt välgrundad information om de medicinska effekterna av kärnvapen. Vi tänker då både på följderna av en kärnvapendetonation och på hälsoriskerna vid tillverkning, förvaring, lagring och transport av kärnvapen. Vårt övergripande mål är att förhindra kärnvapenkrig. För att nå detta mål krävs enligt vår uppfattning att alla kärnvapen i världen avskaffas. Detta menar vi nås genom att icke-kärnvapenstater går samman och tillsammans olagligförklarar och förbjuder kärnvapen, i enlighet med de skyldigheter icke-kärnvapenstaterna har genom artikel VI i Icke-spridningsavtalet om kärnvapen (NPT).



Den globala kampanjen för kärnvapnens avskaffande, International Campaign to Abolish Nuclear Weapons, ICAN, bildades 2007 av International Physicians for the Prevention of Nuclear War. Kampanjen har idag ca 300 partnerorganisationer i över 90 länder. ICAN menar att alla kärnvapen måste avskaffas på grund av de humanitära katastrofala effekter som kärnvapenanvändning skulle ha. ICAN menar också att icke-kärnvapenstater har en viktig roll att spela och bör ta sitt ansvar och gemensamt sätta press på kärnvapenstaterna att nedrusta.